Til Label.

Bagsiden

Tegning: Dorte Ravn

BYTROMMEN

September 2026

Medlemsblad for

Allinge-Sandvig Byforening

Indhold

	Side
Åbningstider mm.	2
Foreningens arrangementer	3-4
Formanden har ordet	5
CBU 85. års jubilæum	6-14
Reparation af inderkajen	15-17
Visionen for digitalisering af vores forening	18
Vi søger hjælp	19
Om bopælspligt	20-22
Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse	23
Bagsiden	24

Næsehornet på Ydermolen.
Her kan man bedre fornemme størrelsen på skulpturen (8,5 m høj).
Den klodsmajorpiedestal næsehornet står på, symboliserer naturens skrøbelige balance.

Foto Steen Gornitzka

Åbningstider for Allinge-Sandvig Byforening
på Kærnehuset, Kirkeplads 2, 1. sal th., Allinge.
Fra den 1. september til den 15. maj
Hver tirsdag fra kl. 19-21. Dog er der lukket ved evt. arrangementer.
Alle er velkomne

Mail: post@allinge-sandvig-byforening.dk
Web: www.allinge-sandvig-byforening.dk
MobilePay: 47854
Reg.nr. 0650 konto nr. 6494 408 440
Redaktør af Bytrommen: Niels Westh
Forside: Næsehornet på Ydermolen. Foto Steen Gornitzka

Allinge-Sandvig Byforenings bestyrelse

Lene Vinberg
Formand
30 18 19 74 vinberg.lene@gmail.com

Anne-Mette Stampe
Næstformand
51 52 62 72 ams@amstampe.dk

Maj-Britt Nordmaj
Kasserer
22 77 29 77 majbritt.nordmaj@gmail.com

Steen Gornitzka
Bestyrelsesmedlem
31 44 19 03 granitten@mail.dk

Flemming Truelsen
Bestyrelsesmedlem
40 56 48 58 lt-ft@mail.dk

Hans Jensen
Bestyrelsesmedlem
22 17 02 69 peo@city.dk

Billede kommer

Kenn-Erik Olsen
24 21 35 42 olsenklanen@pm.me
Indtrådt midlertidig som bestyrelsesmedlem med endelig godkendelse ved generalforsamlingen i 2027.

Arne Bech
Suppleant
53 64 34 18 arneogirenebech@gmail.com

Michael Darre
Suppleant
40 10 19 18 michael@darre.dk

Et hus hvor bopælspligten ikke overholdes, bidrager kun med ejendomsskatten.
Ved den oprindelige budgetgennemgang hørte vi, at der manglede ca. 40 millioner. Det vil sige, at 20% af det manglende beløb kunne være dækket fra normal beskatning, hvis bopælspligten altså var overholdt.
Gennem den seneste tid er holdningen til kampen for overholdelse af bopælspligten ændret. Det er i dag de få, som ikke synes bopælspligten skal overholdes, flere og flere hjælper til med at observere og anmelde de ulovligt brugte huse.
For at gøre det lettere for det kommunale bopælspligt-team, er det dog vigtigt, at de får flere værktøjer. Vi ved som borgere, hvor nemt det er at følge vores el- og vandforbrug helt ned på uge og dagsniveau. Når et hus er mistænkt, skal det være muligt for kommunens bopælspligt-team at følge forbruget af el og vand på samme måde. Der er ingen grund til at holde hånden over disse lovovertrædere.
Ud over hurtigt at kunne gribe ind over for ulovlige boliger, vil kommunen kunne spare ressourcer, som kunne bruges på andet.
Det vil dog kræve lidt hjælp fra Christiansborg, og begge vores folketingsmedlemmer Lea Wermelin og Peter Juel-Jensen er for de nye beføjelser. Problemet er socialministeren Sophie Hæstorp Andersen, som i dette tilfælde holder hånden over lovovertræderne.

Steen Gornitzka

Arkivmuligheder

Har du evt. fotoalbums, avisudklip, scrapbøger, protokoller, bornholmske bøger mm., som du ikke mere vil have, så modtager vi naturligvis meget gerne materialet.
Vil du kun låne os det til gennemsyn, så kan vi sagtens scanne det materiale, der har vores interesse.
Kontakt Anders Koefoed Larsen på tlf. 40 32 20 02 så vi kan aftale et møde.

Foreningens arrangementer

14. september 2026, kl. 19-21.	Borgermøde med kommunens politikere om budget og spareforslag.
6. oktober 2026, kl. 19-21.	Foredrag med Birgitte Borgen Müller Marcussen, der vil fortælle bl.a. om de tyske flygtninge, som kom ved slutningen af 2. verdenskrig.
3. december 2026, kl. 19-21.	Julehygge for medlemmerne. Bemærk: Det er en torsdag.
26. januar 2027, kl. 19.	Generalforsamling

Indtil videre er der ikke planlagt andre arrangementer i efteråret.
Vi håber, at der kan blive et og måske to mere.
Her har vi brug for jeres hjælp! *Det er svært at finde nogle foredrag, der kan være interessante, og som ikke koster mange penge.Har I nogle gode forslag, så send dem til os på vores mail* post@allinge-sandvig-byforening.dk

Torsdag den 26. marts 2026, kl. 19-21 holdt forfatter Peter Mose foredrag om sin nye bog ”Fra strandliv til skyttegrav”, beretningen om Allinge-Sandvigs 25-årige storhedstid fra omkring 1890 til 1914.

Søndag den 5. april 2026 holdt byforeningen et arrangement i anledning af 80 års dagen, hvor russerne forlod Bornholm. Vi viste en film om russerne, og Anders Koefoed Larsen fortalte om sine erindringer om 2. verdenskrig og russerne på Bornholm.

Mandag den 18. maj 2026, kl. 19-21 holdt vi et infomøde for alle om tryghed og tryghedspunkter i h.t. aftale med Bornholms Brandvæsen. Klaus Rønne Jensen og Emil E.K. Gørlev orienterede om planerne, for hvordan borgerne skal være med til at samarbejde om at få etableret nogle tryghedspunkter på Bornholm, hvor borgerne kan søge hen, hvis der pludselig ikke er strøm eller vand, eller hvis der sker en uforudset situation på øen.

Lørdag den 16. maj 2026 var vi kun nogle få personer, der mødte til vores planlagte strandrensning med efterfølgende pølser og drikkelse.

Vi var 8 personer - 1 i den nordlige rute og 7 i den sydlige rute - der fik en hyggelig formiddag. Vi konstaterede også, at alderen på deltagerne var fra 63 år til 83 år, og dermed en gennemsnitsalder på 73 ¼ år. Det er ved at være svært i den alder at samle affald i klipperne, og vi er bekymrede for, om der fremover vil komme et brækket ben eller andre skader.

Bestyrelsen har på den baggrund besluttet, at vi ikke holder strandrensning mere. Det må blive nogle andre organisationer og være nogle yngre personer, der løfter opgaven fra næste år.

Byforeningen takker dem, der i alle årene har været med til at foretage strandrensningen i Allinge.

Annoncer

Bornholmske Samlinger
Nu har du mulighed for at få en masse oplysninger om Bornholm, bornholmerne, og den bornholmske natur og sproget mm.
Vi har en komplet samling af de mange årbøger, der er udgivet.
De enkelte serier sælges samlet.
Serie 1. nr. 1-40 (1906-1966). Registre fra 1965-66. ..... 300 kr.
Serie 2. nr. 1-20 (1964-1986). ..... 100 kr.
Serie 3. nr. 1-20 (1987-2006). ..... 100 kr.

Byforeningen har mange dubletter af bornholmske bøger, plakater o. lign.
De er sat til salg for en billig penge (normalt 20 kr.), et beløb der går til driften af foreningen.
Kom og blad rundt i vores kasser.

Et håb for fremtiden

Før valget blev der afholdt et politisk møde i Kærnehuset, hvor alle de politiske partier var indbudt.
Her lovede alle kandidaterne, at selvom de ikke blev valgt, ville de anmode deres partis folketingsmedlemmer om at arbejde for, at imødekomme de 8-Ø-Borgmestres og Formandens for Landdistrikternes Fællesråd om at ændre lovgivningen og give kommunerne de værktøjer der kræves for at lette sagsbehandlingen til at bevise, om der er tale om en lovovertrædelse eller ej.
Vi må bare håbe på, at de kan påvirke den uvillige Minister således, at lovforslaget ændres under udvalgsarbejdet med mere end bødestørrelse, og ministeren bliver nødsaget til at imødekomme flertallets ønske.

Anne-Mette Stampe

LÆSERBREV bragt i Tidende

Kampen mod misbrug af bopælspligt er ikke kun en kamp mod sorte huse om vinteren.
Det er også kampen for øget befolkningstal og familiers mulighed for at bo i områder med vandkik, vuggestue, børnehave og skole samt til rimelige huspriser.
Et hus, med misbrugt bopælspligt er ulovligt lige som butikstyveri, indbrud mm.
Man har ikke pligt til at bo fast i sit hus, men når der er bopælspligt, skal man som ejer enten selv sove 180 dage om året fordelt over hele året eller udleje boligen til en, som så er tilmeldt med folkeregister adresse.
Hvis vi antager, at der gennemsnitligt bidrages med 200.000 kr. i kommuneskat pr hus med registreret borger som overholder bopælspligten, og at der på Bornholm er 3-400 huse, der ikke overholder bopælspligten, så er det 6-8 millioner kr., som kommunekassen går glip af.

Om bopælspligt

Anne-Mette og ASB arbejder meget på overholdelsen af bopælspligten, og vi har et godt samarbejde med kommunens folk, som har med dette at gøre.
Det viser sig dog svært for kommunen, at bevise at bopælspligten ikke overholdes. For hvis blot der forbruges en hvis mængde vand, og der påstås, at man tilbringer ½ delen af tiden på adressen, er det svært at komme efter. Reglen er dog, at det ikke er nok at sove på adressen 180 dage om året, man skal sove i huset fordelt på hele året.
Det ville være så let, hvis kommunen (lige som vi selv kan privat) kunne få lov til at tjekke mistænkte / anmeldte ejendomme for vand og elforbrug på dags- eller ugebasis.
Men landspolitisk vil hverken tidligere Social og bolig minister Sophie Hæstorp Andersen eller nuværende Børne-, ældre- og boligminister Jacob Mark tillade dette, da ”de” mener, at vi ikke skal overvåge. Vi undres over dette, da vi jo dybest set alle bliver filmet, hvis vi går en tur på Store torv, hvorimod husejere, der bevidst ikke holder reglerne for bopælspligt, er meget svære at kontrollere.
Derfor arbejder Anne-Mette, med flere fra Bornholm de andre 8 berørte øer samt Landdistrikternes Fællesråd, på det politiske plan på at få ændret indstillingen, så det bliver nemmere at bevise, at en ejendoms bopælspligt ikke misbruges.

ASB´s bopælspligtgruppe er nu så langt, at vi godt kunne bruge nogle hjælpere rundt i Allinge, som ville være med til regelmæssigt at kontrollere forskellige adresser, om disse virker beboet. Ligesom vi meget gerne hører fra jer, som mistænker et hus for ikke at overholde bopælspligten. Kontakt Anne-Mette eller Steen hvis du vil hjælpe eller har oplysninger.

Steen Gornitzka

Formanden har ordet

Så tager vi arbejdstøjet på igen efter en varm sommer med mange arrangementer og turister i byen.

Efteråret banker på og med det, er det tid til, at vi igen holder lokalarkivet åbent hver tirsdag aften fra kl. 19 til kl. 21 fra den 1. september til den 15. maj. Dog er der lukket, hvis der er et arrangement samme dag i byforeningen.

Første dag med åbent i arkivet er tirsdag den 1. september 2026.

I løbet af sommeren har der været lidt opgaver bl.a. med at få gjort vores lokaler i Kærnehuset klar til brug for Folkemødets Sekretariat, hjælp ved Bornholms Tidendes 160 år fødselsdag på Allinge havn, modtage og beslutte, hvilke foreninger eller borgere, der i 2026 skal have del i tilskuddet fra lokalsamfundspuljen fra BRK, skrive høringssvar til BRK til de besparelsesforslag vedrørende bortfald af lokalsamfundspuljen og lukning af biblioteket, som er sendt i høring af BRK. Vi har påpeget konsekvenserne af de to forslag for vores by, hvis de bliver godkendt.

Vel mødt til alle, der har lyst til at besøge os i lokalarkivet eller til dem, der måske også kan være interesseret i at yde nogle frivillige timer med arbejdet i arkivet.

Vi glæder os til at se jer.

CBU 85. års jubilæum

CBU (Civil Beredskabs- og udrykningskolonne) kan den 23. december 2026 fejre 85. års jubilæum.

Vi vil her omtale de første 6 år, der foregik i Sandvig.

Takket være (CBU, CF, Beredskabsstyrelsen) jubilæumsskrift fra 1966, kan vi komme med følgende oplysninger:

Den 23. december 1941 blev CBU-kasernen på Strandhotellet i Sandvig officielt indviet med en flagparade, og her bød borgmester Alfred Petersen Allinge kolonnen velkommen, idet han gav udtryk for sin glæde over, at man havde valgt denne by til garnisonen.

Styrken bestod af:
Kolonnechef (løjtnant af res.) E.V. Riis, souschef J.T. Forchammer og læge Aa. Sommer.

Mestrene:
H.V. Nielsen, H.C. Jacobsen og E. G. Rasmussen.

Gruppeførerne:
O.H. Olsen, F.C. Jørgensen, H.H.B. Nielsen, H. Dideriksen, A.C.J.J. Wiboltt og K. Hedal Jørgensen.

Fløjmænd:
H.J. Rothberg, G.V. Jacobsen og J.K. Nielsen

og ikke mindst 67 menige.

Materiellet der medfulgte var:
En chefvogn, en motorcykel med sidevogn, en motorcykel solo, to automobilsprøjter med frontpumper, to udrykningsvogne med påhængssprøjter, en kombineret entreprenør- og værktøjsvogn, en kombineret gasspore- og tømmervogn, en ambulance, samt en souschef- og lægevogn.

Vi søger hjælp

ASB´s hjemmeside www.allinge-sandvig-byforening.dk trænger til en modernisering. Vi skal have vedtaget, om den skal være så omfattende, som den er. Hvad skal den indeholde, hvad kan slettes. Michael Darre har lavet siden og bare blevet bedt om at udvide med mere og mere.

Michael har længe ønsket at forlade sin bestyrelsespost og ansvaret for hjemmesiden, opdateringer og sikkerhedskopieringer af alle vores filer.

Derfor har du lyst, og kan du overtage Michaels arbejde, eller kender du en, som kunne, hører jeg eller Lene Vinberg gerne fra dig. Michael fortæller og lærer gerne fra sig.
Mindre kan også gøre det. Så hvis du bare har lyst til at deltage i Byforeningens arbejde, kan du blot henvende dig, og vi tager med kyshånd mod din hjælp.

Vi prøver at gøre det så simpelt som muligt

Visionen for digitalisering af vores forening

I efteråret 2023 søgte vi Bornholmske fonde om tilskud til nye computere. Allerede den gang var målet, at vi skulle have alle ASB´s filer i en database, som for os selv vil betyde lettere og sikre måder at søge iblandt vores over 160.000 filer af billeder og artikler fra og om Allinge, Sandvig og dets borgere. Men endnu vigtigere at vi kan dele vores filer med Bornholmske Billeder og Ø-arkivet. Så mange filer vil tage pusten fra en hver modtager, men hvis filerne er rigtig journaliseret i en database, vil det være til stor nytte for nævnte arkiver.

Vi fik nye computere til stor glæde for de frivillige medlemmer, som hver uge arbejder med de nye arkiveringsopgaver. Det har dog vist sig, at det ikke er nok, ligesom foreningens printere nu er i så dårlig stand, at vi har opgivet dem.

Vi har derfor i skrivende stund ansøgninger ude for at få nye printere og ekstra bærbare computere.

Det skal her også nævnes, at Anders Kofoed Larsen igen har doneret en ny computer til en ekstra arbejdsplads. Anders betingelser var, at den skulle kunne fungere i ASB inden 1. september! Det gør den, og Anders skal have en stor tak for altid at betænke ASB, når der er behov. TAK.

Tilbage står nu ønsket om at få den database etableret. Ligesom det er et mål og ønske at kunne programmere os til, at alle vores filer ”hældes” i databasen, så intet er ringere, end det er i dag og, at vi efterfølgende ”kun” skal fylde ekstra på og ikke oprette 160.000 filer.

Selve databasen og programmeringen er noget, der kommer til at koste nogle penge, men vi finder det nødvendigt for, at 53 års arbejde med at samle artikler og billeder ikke skal gå tabt.

Steen Gornitzka

Som sagt blev Strandhotellet kaserne og Rådstuen blev omdannet til fritidsted (kantine) for de menige.

Kasernen på Strandhotellet med sirene på taget 1941

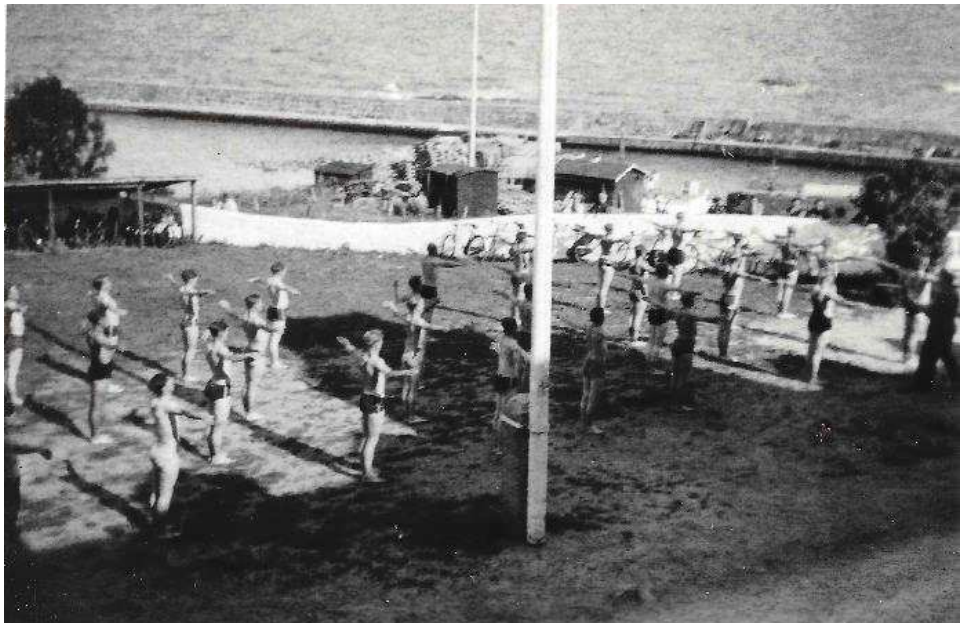

Gymnastik foran Strandhotellet

Her er garageanlægget, slangetårnet, øvelsespladsen og Sandlinien
Sylvest luftfoto 1946

Ud over dykkerfirmaet fra Svendborg deltog også den bornholmske dykker Kim Hansen.

Simon i Havne Grillen ”havde stor fornøjelse” af støvet fra specialcementen og brugte et par dage på rengøring af grillfacaderne og borde-bænke sæt.

Fra kajen ser alt ud til at være i orden, men som jeg forstod det, er der blevet klargjort til, at man kan fjerne nogle topbelægninger og så hælde yderligere cement i hulrummene, hvor disse hulrum er sikrede under vandet, så cementen ikke bare flyder ud i havet.

Foto: Steen Gornitzka

Jeg fik et par videofiler, som viser lidt af arbejdet under vandet. Den længste er en gennemgang af det udførte arbejde. Lyden er ikke den bedste, da det er dykkerens direkte fortælling iblandet bobler og vejrtrækning. Da det er film, lægger vi dem på vores hjemmeside og den korte på vores Facebook side.

Steen Gornitzka

fra operationsvognen med kamera. Dykkeren havde kamera på hjælmen, så hans kollega fulgte med i, hvad der blev arbejdet med (lidt lige som dommerkameraet ved VM i fodbold).

Foto: Steen Gornitzka

Der var flere skader i kajvæggen. De mindre fuger blev repareret direkte med speciel cement. Til de større blev der først lavet metalforskallingsplader, som skal spærre for den flydende cement, der senere fyldes i de større huller/skader.

En af de sidste arbejdsdage kom både en cementmixerlastbil og en speciel betonbomlastbil med lang foldbar transportarm. Indførselsslangen blev styret af en dykker, dykkeren blev nøje overvåget fra kajen.

Omegnen blev naturligvis benyttet til uddannelse.

Sprøjteøvelser ved Hammersøen (uden bevoksning)

Sæne havn

Opstilling

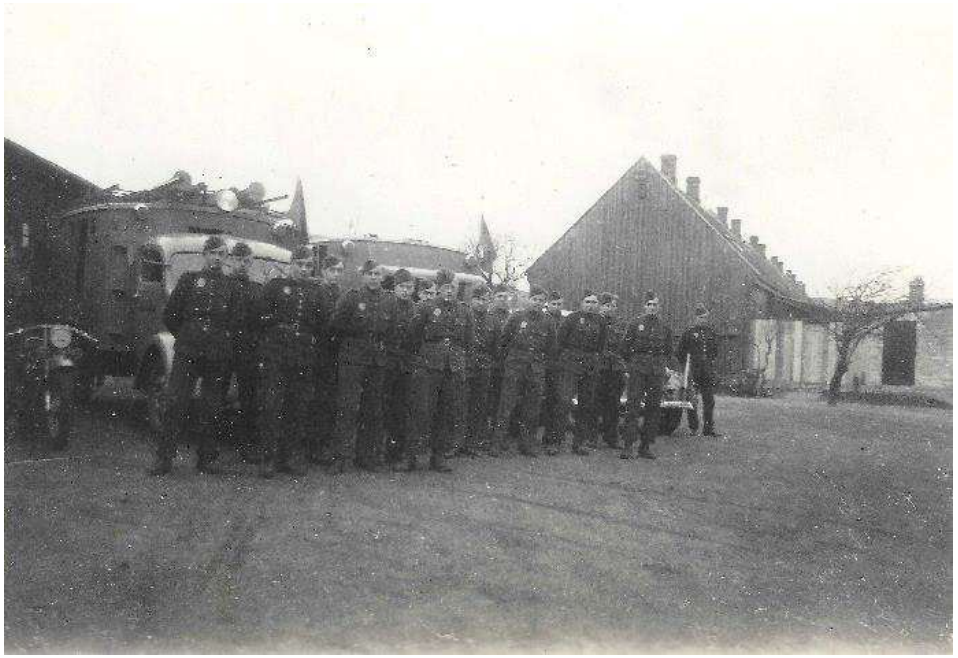

Parade på pladsen ved Sandlinien

Reparation af inderkajen

Betonmixeren yderst til højre og så Betonbomlastbilen med den lange transportarm med slangen ned i vandet.
Foto: Steen Gornitzka

Det har længe været kendt, at kajen fra turistinformationen til grillen har været undermineret af års slid, når bølgerne i havnen har hamret ind i hjørnet. Selv har jeg hørt udtalt: ”En dag vil renovationsvognen skride i havnen, når kajen braser sammen”.

De gamle skader på læmolen og ødelæggelserne i oktober 2023, hvor ydermolen delvist knækkede, og parkeringspladsen ved Netto blev undermineret, skulle have 1. prioritet for reparation. Alt det blev genopbygget og færdiggjort i 2025 inden folkemødet.

Turen var så i år kommet til kajen. Det var Nordic Marine Service fra Svendborg, som havde fået opgaven. Tre dykkere arbejdede på skift i op til 4 timer ad gangen under vandet. Moderne udstyr med opvarmede dykkerdragter, iltslanger og radiokommunikation, samt boremaskiner, vinkelsliber og svejseapparater, som virkede under vand muliggjorde, at man kunne reparere, som man ville have gjort det på land. Det tager dog længere tid, og sikkerheden skal være i top. Derfor var der hele tiden 2 kollegaer, som fulgte dykkeren på land. Den ene fra kajkanten. Den anden

Her er nogle af Beredskabsstyrelsens køretøjer. Fra det åbne hus den 13-09 2025.
Foto: Jørgen Eriksen

Tillykke med jubilæet!!!

CBU fik naturligvis en afgørende rolle ved afslutningen af 2. verdenskrig den 5. maj 1945.
Her er et udskrift fra jubilæumsskriftet i 1966.

”Fra den 5. maj kl. 10.00, da modstandsbevægelsen blev mobiliseret, var kolonnen under våben og udgjorde, samen med 3 ”civile” delinger, 1. og 5. deling af 2. kompagni, der var under kommando af kolonnechef Riis. Kompagniet var formeret som to halvkompagnier under kommando af henholdsvis kolonnesouschef H.E. Larsen og daværende kolonneassistent I.C. Krieger.
Kompagniet fik samtidig med mobiliseringsordren ordre til at besætte alle offentlige bygninger, havne m.v. indenfor dets område, Nordbornholm.”

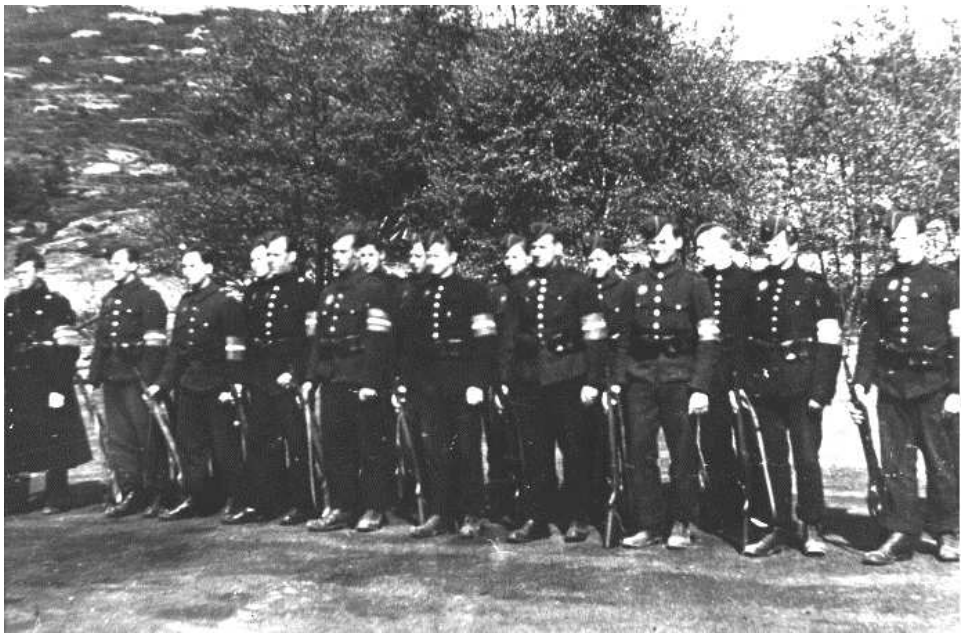

Her er de menige fra CBU blevet bevæbnet og forsynet med frihedskæmperarmbindet.
Noget af kolonnen er rykket til Rønne den 5. maj 1945 og besætter bl.a. vandværket i Stampen.

Store Torv

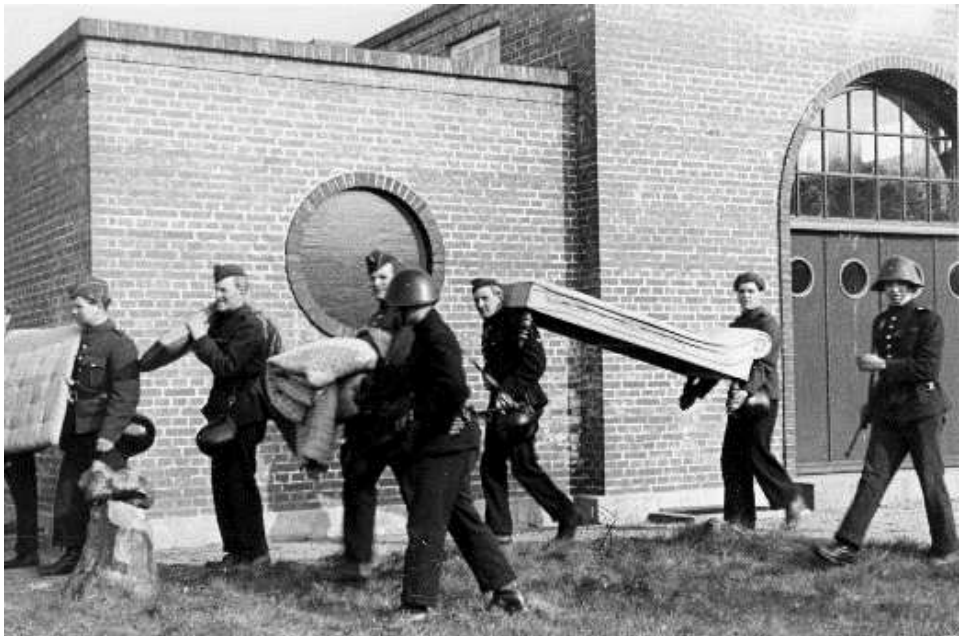

Vandværket i Stampen

Her er et PR. billede fra forsvaret af Sandvig Station
Billedet er fra 5.-7. maj 1945

Efter det første bombardement den 7. maj 1945 lagde mandskabet både våben og armbind, og blev atter redningsmandskab. Deres store arbejde ved denne lejlighed er beskrevet så mange andre steder, så det vil vi afholde os fra.

Efter krigen blev der heldigvis atter brug for hotellerne, og derfor gik bygningen af den nye kaserne i Allinge i gang. Derfor blev kasernen i Sandvig midlertidig flyttet til Sandvig skole, men den 1/6 1947 kunne man indvie kasernen i Allinge i tidligere tyske barakker.

Heldigvis har vi fået lov til at beholde Beredskabsstyrelsens kaserne her i Allinge, og hvis du ikke har set, hvor stort det er i dag, og hvor meget udstyr mandskabet nu har, så skal du benytte dig af muligheden for at se dette på en af de offentlige åbninger, der er på ”Beredskabets dag”.